

ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด
ว่าด้วยการ โกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทคดีอาญา
ในชั้นพนักงานอัยการ
พ.ศ. ๒๕๕๕

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ โกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นพนักงานอัยการให้เหมาะสมกับภารกิจของสำนักงานอัยการสูงสุด ในการอำนวยความสะดวกทางอาญา ด้วยการนำกระบวนการยุติธรรมทางเลือกมาใช้เพื่อสร้างความสมานฉันท์ในสังคม และลดภาระในการดำเนินคดีทั้งของรัฐและของประชาชน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๑๑) มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ อัยการสูงสุดจึงออกระเบียบ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการ โกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๕”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“สำนักงานอัยการพิเศษฝ่าย” หมายความว่า สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายตามประกาศคณะกรรมการอัยการว่าด้วยการแบ่งหน่วยงาน และการกำหนดอำนาจและหน้าที่ของหน่วยงานภายในของสำนักงานอัยการสูงสุด ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินคดีอาญา

“สคช.” หมายความว่า สำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน

“อจ.สคช.” หมายความว่า อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด รับผิดชอบงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนประจำสำนักงานอัยการจังหวัด

ข้อ ๔ ให้อัยการสูงสุดมีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ข้อ ๕ ให้อัยการสูงสุดรักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจออกประกาศ คำสั่ง หลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามระเบียบนี้

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งอื่นใด ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

บททั่วไป

ข้อ ๖ การไต่ถามและประนอมข้อพิพาท พนักงานอัยการเจ้าของเรื่องจะต้องกระทำด้วยความเที่ยงธรรมและเป็นกลาง และต้องไม่กระทำการใดเพื่อเป็นการจูงใจ ให้คำมั่น สัญญา ชูเชิญ หลอกลวงหรือโดยมิชอบประการอื่น เพื่อให้คู่กรณียินยอมในการไต่ถามและประนอมข้อพิพาท

ข้อ ๗ ในกรุงเทพมหานคร การไต่ถามและประนอมข้อพิพาทคดีอาญาในความผิดต่อส่วนตัว ให้เป็นหน้าที่รับผิดชอบของสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายช่วยเหลือทางกฎหมาย ส่วนในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้สำนักงานอัยการจังหวัดในท้องที่ที่พนักงานสอบสวนส่งสำนวนมา มีหน้าที่รับผิดชอบ

สำหรับการไต่ถามและประนอมข้อพิพาทคดีอาญาในความผิดต่อส่วนตัว ที่พนักงานสอบสวนในท้องที่รับผิดชอบส่งสำนวนมาให้สำนักงานอัยการคดีศาลแขวง หรือสำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัด ที่มีท้องที่เดียวกันกับสำนักงานอัยการจังหวัดที่ตั้งอยู่ ณ ตัวจังหวัด หรือสำนักงานอัยการจังหวัดที่ตั้งอยู่ ณ ตัวอำเภอใด ให้สำนักงานอัยการจังหวัดที่ตั้งอยู่ ณ ตัวจังหวัด หรือสำนักงานอัยการจังหวัดที่ตั้งอยู่ ณ ตัวอำเภอนั้นแล้วแต่กรณี เป็นผู้รับผิดชอบ

หมวด ๑

การไต่ถามและประนอมข้อพิพาทคดีอาญาในความผิดต่อส่วนตัว

ข้อ ๘ เมื่อสำนักงานอัยการพิเศษฝ่าย หรือสำนักงานอัยการจังหวัด ได้รับสำนวนการสอบสวนคดีอาญาในความผิดต่อส่วนตัวจากพนักงานสอบสวน และคดีไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๕ ให้มีหนังสือแจ้ง สกช. หรือ อจ.สกช. แล้วแต่กรณี โดยเร็ว เพื่อดำเนินการไต่ถามและประนอมข้อพิพาทโดยไม่ต้องส่งสำนวนไปด้วย

กรณีสำนักงานอัยการจังหวัดใดไม่มี อจ.สคช. ประจําอยู่ ให้อัยการจังหวัดนั้น มอบหมายพนักงานอัยการซึ่งมิใช่ผู้รับผิดชอบในการดำเนินคดีอาญาเรื่องนั้น เป็นพนักงานอัยการเจ้าของเรื่อง

สำหรับสำนักงานอัยการคดีศาลแขวง หรือสำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัดตามข้อ ๗ วรรคสอง ให้มีหนังสือแจ้งสำนักงานอัยการจังหวัดโดยเร็ว เพื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่ง

ภายหลังดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้พนักงานอัยการผู้รับผิดชอบในการดำเนินคดีอาญาพิจารณาสั่งคดีนั้นต่อไปตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ โดยไม่ต้องรอผลการไต่ถ้อยและประนอมข้อพิพาท และเมื่อมีคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ให้มีหนังสือแจ้ง สคช. หรือ อจ.สคช. แล้วแต่กรณี ทราบทันที

หนังสือแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบ ปน.๑ ทำระเบียบนี้

ข้อ ๕ คดีอาญาในความผิดต่อส่วนตัวที่พนักงานอัยการจะดำเนินการไต่ถ้อยและประนอมข้อพิพาทต้องไม่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) คดีที่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าการกระทำความผิดของผู้ต้องหาเป็นการประกอบอาชญากรรมเป็นอาชีพ หรือเป็นผู้กระทำความผิดติดนิสัย

(๒) คดีที่มีข้อเท็จจริงเป็นที่แน่ชัดแล้วว่าพนักงานอัยการจะต้องมีคำสั่งยุติการดำเนินคดีเพราะเหตุอื่น

ข้อ ๑๐ เมื่อสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายช่วยเหลือทางกฎหมาย หรือ อจ.สคช. ได้รับหนังสือตามข้อ ๘ วรรคหนึ่งแล้ว ให้ลงสารบบประนอมข้อพิพาท และดำเนินการมอบหมายพนักงานอัยการคนหนึ่งหรือหลายคนที่ได้รับมอบงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนเป็นเจ้าของเรื่องผู้รับผิดชอบ

ภายใน ๕ วันทำการ นับแต่วันได้รับเรื่อง ให้พนักงานอัยการเจ้าของเรื่องแจ้งไปยังผู้เสียหายและผู้ต้องหาให้มาพบหรือมอบหมายให้ผู้แทนมาพบพนักงานอัยการ ณ สำนักงานอัยการ เพื่อดำเนินการไต่ถ้อยและประนอมข้อพิพาทตามวันและเวลาที่พนักงานอัยการกำหนด โดยต้องไม่เกินกว่า ๑๕ วันนับแต่วันที่ออกหนังสือ ทั้งนี้ การแจ้งให้ทำเป็นหนังสือตามแบบ ปน.๒ ทำระเบียบนี้ โดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ พร้อมทั้งให้ประสานงานทางโทรศัพท์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีอื่นใดเพื่อให้คู่กรณีทราบ

ข้อ ๑๑ กรณีที่คู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดหรือทั้งสองฝ่ายได้รับหนังสือแจ้งแล้วไม่มาตามกำหนดนัด โดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้ทราบ หรือแจ้งเหตุขัดข้องแต่ไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้พนักงานอัยการเจ้าของเรื่องเสนออัยการพิเศษฝ่ายช่วยเหลือทางกฎหมาย หรือ อจ.สคช. เพื่อเสนออัยการจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาสั่งยุติ และเสนออธิบดีอัยการ สคช. หรืออธิบดีอัยการภาค เพื่อทราบ

ถ้าคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดขอเลื่อนการไต่ถามและประนอมข้อพิพาทไปจากวันเวลาที่พนักงานอัยการ ได้กำหนดนัดไว้ หากมีเหตุผลอันสมควรให้พนักงานอัยการเลื่อนการไต่ถามและประนอมข้อพิพาทนั้นออกไป และกำหนดวันเวลานัดใหม่ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๑๕ วัน นับแต่กำหนดนัดครั้งแรก หรือตามที่เห็นสมควร แต่ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่าการขอเลื่อนนั้นไม่มีเหตุผลอันสมควรก็ให้ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ไม่สามารถส่งหนังสือแจ้งคู่กรณีได้ แต่มีพฤติการณ์ที่เชื่อว่าน่าจะติดตามได้ ให้พนักงานอัยการมีหนังสือแจ้งไปยังคู่กรณีอีกครั้งหนึ่ง และหากยังไม่อาจส่งหนังสือแจ้งได้อีก ให้พนักงานอัยการเสนออัยการพิเศษฝ่ายช่วยเหลือทางกฎหมาย หรือ อจ.สคช. เพื่อเสนออัยการจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาสั่งยุติ

หากไม่สามารถส่งหนังสือแจ้งคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้ และมีพฤติการณ์ที่เชื่อว่าไม่น่าจะติดตามได้ ให้พนักงานอัยการเสนออัยการพิเศษฝ่ายช่วยเหลือทางกฎหมาย หรือ อจ.สคช. เพื่อเสนออัยการจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาสั่งยุติ

เมื่อได้มีคำสั่งยุติตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้ว ให้เสนออธิบดีอัยการ สคช. หรืออธิบดีอัยการภาคเพื่อทราบ

ข้อ ๑๓ การไต่ถามและประนอมข้อพิพาท ให้ดำเนินการ ณ สำนักงานอัยการหรือสถานที่ราชการอื่นตามที่พนักงานอัยการเห็นสมควร โดยสถานที่ดำเนินการ ไต่ถามและประนอมข้อพิพาทควรจัดแยกเป็นส่วนสัดส่วนเพื่อรักษาความลับ

คู่กรณีมีสิทธิให้บุคคลซึ่งตนไว้วางใจเข้ารับฟังได้ ฝ่ายละไม่เกินสองคน

ข้อ ๑๔ ให้พนักงานอัยการแจ้งให้คู่กรณีทราบก่อนเริ่มรับฟังข้อพิพาทว่า

(๑) การไต่ถามและประนอมข้อพิพาทนี้ เป็นการปฏิบัติตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการไต่ถามและประนอมข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นพนักงานอัยการ

(๒) พนักงานอัยการจะกระทำด้วยความเที่ยงธรรมและเป็นกลาง

(๓) คู่กรณีมีสิทธิที่จะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมการไต่ถามและประนอมข้อพิพาทก็ได้ และคู่กรณีมีสิทธิให้บุคคลซึ่งตนไว้วางใจเข้ารับฟังได้ฝ่ายละไม่เกินสองคน

(๔) คู่กรณีมีสิทธิ หน้าที่ และพันธะทางกฎหมายอันเป็นผลจากการไต่ถามเคลือบและประนอมข้อพิพาท เช่น เมื่อคู่กรณียอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมายแล้ว สิทธิหน้าที่อาญาฟ้องย่อมระงับไป และหากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่ปฏิบัติตามที่ยอมความกัน คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งจะต้องฟ้องเป็นคดีแพ่งโดยเรียกร้องได้ตามที่ยอมความกันเท่านั้น

(๕) ข้อเสนอ ข้อผ่อนผัน หรือคำชี้แจงเกี่ยวกับข้อเท็จจริงในชั้นไต่ถามเคลือบพนักงานอัยการจะเก็บเป็นความลับ คู่กรณีไม่มีสิทธิใช้อ้างอิง ไม่ว่ากรณีใดๆ และไม่ผูกมัดคู่กรณีให้ต้องปฏิบัติตาม และหากไม่สามารถตกลงกันได้ จะไม่มีผลต่อการพิจารณาที่มีความเห็นและคำสั่งของพนักงานอัยการ

ให้พนักงานอัยการทำบันทึกการแจ้งตามวรรคหนึ่งให้คู่กรณีลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานตามแบบ ปน.๓ ทำระเบียบนี้

ข้อ ๑๕ ให้พนักงานอัยการรับฟังข้อพิพาทจากคู่กรณีที่ละฝ่าย แต่จะรับฟังข้อเท็จจริงหรือซักถามข้อเท็จจริงจากคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดในส่วนที่เกี่ยวกับรายละเอียดหรือพฤติการณ์ในการทำความผิด หรือข้อเท็จจริงอื่นใดที่เป็นสาระสำคัญของคดี ในขณะที่คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งร่วมฟังอยู่ด้วยไม่ได้

ข้อ ๑๖ การไต่ถามเคลือบและประนอมข้อพิพาทไม่ให้วินิจฉัยชี้ขาดว่าคู่กรณีฝ่ายใดผิดฝ่ายใดถูก

ข้อ ๑๗ การไต่ถามเคลือบและประนอมข้อพิพาท ถ้ามีการเรียกร้องค่าเสียหายหรือเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งต้องปฏิบัติ หากคู่กรณีทั้งสองฝ่ายยินยอมให้พนักงานอัยการกะจำนวนค่าเสียหายหรือกำหนดเงื่อนไขที่ต้องปฏิบัตินั้น ได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๑๘ ในระหว่างการดำเนินกระบวนการไต่ถามเคลือบและประนอมข้อพิพาท ถ้าได้รับแจ้งผลการสั่งคดี ตามข้อ ๘ วรรคสี่ ให้พนักงานอัยการเจ้าของเรื่องแจ้งคู่กรณีทราบทันที และสอบถามคู่กรณีว่าประสงค์จะให้ดำเนินการไต่ถามเคลือบและประนอมข้อพิพาทต่อไปหรือไม่ ทั้งนี้ ให้บันทึกความประสงค์ของคู่กรณีไว้ตามแบบ ปน.๔ ทำระเบียบนี้ และให้คู่กรณีลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

หากคู่กรณีไม่ประสงค์จะให้ดำเนินการต่อไป ให้ยุติการไต่ถามเคลือบและประนอมข้อพิพาท และให้พนักงานอัยการเสนออัยการพิเศษฝ่ายช่วยเหลือทางกฎหมาย หรือ อจ.สคช. เพื่อเสนออัยการจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาสั่งยุติ และเสนออธิบดีอัยการ สคช. หรืออธิบดีอัยการภาคเพื่อทราบ

หากคู่กรณีแสดงความประสงค์ขอให้ไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทต่อไป ให้ดำเนินการตามความประสงค์ของคู่กรณี

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่คู่กรณีไม่สามารถตกลงประนอมข้อพิพาทกันได้ ให้พนักงานอัยการทำบันทึกตามแบบ ปน.๕ ทำระเบียบนี้ แล้วให้คู่กรณีลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน หากคู่กรณีไม่ยินยอมลงลายมือชื่อให้พนักงานอัยการบันทึกไว้ด้วย และให้พนักงานอัยการเสนออัยการพิเศษฝ่ายช่วยเหลือทางกฎหมาย หรือ อจ.สคช. เพื่อเสนออัยการจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาสั่งยุติ และเสนออธิบดีอัยการ สคช. หรืออธิบดีอัยการภาคเพื่อทราบ

ข้อ ๒๐ เมื่อคู่กรณีทั้งสองฝ่ายตกลงประนอมข้อพิพาทกันได้และประสงค์จะยอมความกันตามกฎหมาย ให้พนักงานอัยการทำบันทึกยอมความกันไว้เป็นหลักฐานตามแบบ ปน.๖ ทำระเบียบนี้

ในกรณีตกลงประนอมข้อพิพาทโดยมีเงื่อนไขหรือข้อเรียกร้องให้คู่กรณีต้องปฏิบัติ ให้พนักงานอัยการทำบันทึกข้อตกลงและความประสงค์ของคู่กรณีตามแบบ ปน.๗ ทำระเบียบนี้

บันทึกตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้จัดทำขึ้นเป็น ๔ ฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน แล้วอ่านข้อความให้คู่กรณีฟัง และให้คู่กรณีลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าพยานอย่างน้อยสองคน โดยพนักงานอัยการลงชื่อในฐานะผู้ทำการ ไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท มอบให้คู่กรณีถือไว้ฝ่ายละฉบับ เก็บไว้ ณ สำนักงานอัยการที่ทำการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท ๑ ฉบับ และส่งให้พนักงานอัยการผู้รับผิดชอบในการดำเนินคดีอาญาในเรื่องนั้น ๑ ฉบับ

ข้อ ๒๑ ให้พนักงานอัยการเจ้าของเรื่องแจ้งผลการดำเนินการตามระเบียบนี้ ให้พนักงานอัยการผู้รับผิดชอบในการดำเนินคดีอาญาทราบ เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

เมื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้จำหน่ายเรื่องออกจากสารบบประนอมข้อพิพาท

ข้อ ๒๒ การรายงานผลการดำเนินการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท ให้สำนักงานอัยการที่มีการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทรายงานผลการดำเนินการและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เป็นรายเดือนภายในวันทำการที่ห้าของเดือนถัดไป ถึงอธิบดีอัยการ สคช. หรืออธิบดีอัยการภาค แล้วแต่กรณี เพื่อรายงานต่อสำนักงานอัยการสูงสุดภายในวันที่สิบห้าของเดือนนั้น ตามแบบ ปน.๘ ทำระเบียบนี้

หมวด ๒

การไต่ถามในคดีอาญาที่ไม่ใช่ความผิดต่อส่วนตัว

ข้อ ๒๓ ในคดีอาญาที่ไม่ใช่ความผิดต่อส่วนตัว หรือในสำนวนคดีอาญาที่มีความผิดต่อส่วนตัวและไม่ใช่ความผิดต่อส่วนตัวรวมกัน ถ้าผู้เสียหายและผู้ต้องหาที่มีความประสงค์จะให้ไต่ถามเพื่อบรรเทาความเสียหายและเป็นประโยชน์ในการพิจารณาคดีของศาลสำนักงานอัยการ ตามข้อ ๘ ที่ได้รับสำนวนคดีอาญา อาจพิจารณาแจ้งให้ดำเนินการไต่ถามได้

ข้อ ๒๔ เมื่อพนักงานอัยการเจ้าของเรื่องได้แจ้งผลการไต่ถามแล้ว และเป็นกรณีที่มีการไต่ถามสามารถตกลงกันได้ ให้พนักงานอัยการที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินคดีอาญาแถลงถึงผลการไต่ถามนั้นต่อศาลด้วย

ข้อ ๒๕ การดำเนินการตามหมวดนี้ ให้นำความในหมวด ๑ มาใช้โดยอนุโลม

ประกาศ ณ วันที่ ๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

(นายจตุลสิงห์ วสันตสิงห์)

อัยการสูงสุด